

ULKOMINISTERIÖ

Oikeuspalvelu

Ihmisoikeustuomioistuim- ja
-sopimusasioiden yksikkö

VN/26873/2024

VN/26873/2024-UM-81

14.7.2026

OIKEUSMINISTERIÖ

Ulkoministeriön lausunto naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta työryhmämietinnöstä

Ulkoministeriö pitää oikeusministeriön johdolla laadittua mietintöä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin täytäntöönpanosta (oikeusministeriön julkaisuja 2026:26) hyvin laadittuna. Mietinnössä tarkastellaan kattavasti naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa sekä niiden ehkäisemiseen ja torjumiseen liittyviä kysymyksiä. Hallituksen esityksen muotoon laaditun mietinnön tarkoituksena on saattaa eri säädöstasoilla tarvittavat kansalliset toimenpiteet voimaan viimeistään 14.6.2027 mennessä. Direktiivin (EU) 2024/1385 säännökset muodostavat kansallisen täytäntöönpanon vähimmäistason.

Ulkoministeriö kiinnittää huomiota naisiin kohdistuvan väkivallan hälyttävään yleisyyteen Suomessa. Tätä osoittavat myös useat kansainväliset ja kansalliset tutkimukset. Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa voidaan pitää yhtenä Suomen vakavimmista ja pitkäkestoisimmista ihmisoikeusongelmista.

Tätä taustaa vasten ulkoministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että Suomi on saanut Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ja Euroopan neuvoston (EN) sopimusvalvontaelimiltä sekä YK:n ihmisoikeusneuvoston ihmisoikeuksien yleismaailmallisesta määräaikaistarkastelusta (*Universal Periodic Review*, UPR) useiden vuosien ajan lukuisia ja toistuvia suosituksia naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja poistamiseksi.

Yksi merkittävä keino väkivallan ehkäisemisessä ja poistamisessa on asenteisiin vaikuttaminen. Tästä syystä ulkoministeriö katsoo, että hallituksen esityksessä olisi jo yleisen tietoisuuden lisäämiseksi tullut käyttää johdonmukaisesti terminologiana naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, jota käytetään sekä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyssä Euroopan neuvoston yleissopimuksessa (SopS 52 ja 53/2015; Istanbulin sopimus) että Euroopan parlamentin ja neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta 14.5.2024 antamassa direktiivissä (EU) 2024/1385. Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ei tulisi korvata tai rinnastaa perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan, sillä käsitteillä on erilainen oikeudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys. Terminologian johdonmukainen käyttö auttaa tunnistamaan naisiin kohdistuvan väkivallan naisiin kohdistuvana, sukupuoleen perustuvana väkivaltana ja rakenteellisena ihmisoikeusongelmana eikä häivyttä sen erityisluonnetta osaksi yleistä väkivaltakeskustelua. Johdonmukainen terminologia tukee osaltaan myös Suomen määräaikaishavainnointia YK:n ja EN:n sopimusvalvontaelimille ja sen myötä kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden täytäntöönpanon arviointia.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on tarkasteltu Istanbulin sopimuksen 10 artiklan mukaisen yhteensovittamiselimen toimintaa ja sen mahdollista tarkistamistarvetta naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä. Yhteensovittamiselimen tehtäviin esitetään lisättäväksi direktiivin täytäntöönpanoon liittyviä raportointitehtäviä. Ulkoministeriö pitää hyvänä, että asiantuntemusta keskitettäisiin yhdelle toimijalle ja samalla vältettäisiin päällekkäisyyksiä. Tarkastelussa tulee ottaa huomioon, että ulkoministeriö vastaa Suomen kansainvälisten sopimusvelvoitteiden määräaikaishetimitönnistä YK:n ja EN:n sopimusvalvontaelimille. Ulkoministeriö varaa mahdollisuuden lausua erikseen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnasta annetun ns. Nape-asetuksen mahdollisista muutoksista.

Mietintöön sisältyvän ns. lapsirauharikoksen osalta oikeusministeriö on 3.7.2026 julkaisemansa tiedotteen mukaan ilmoittanut valmistelevansa asiasta erillisen hallituksen esityksen. Ulkoministeriö varaa mahdollisuuden lausua asiasta sitä koskevan hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä.

Yksikönpäällikkö

Krista Oinonen

Lainsäädäntöneuvos

Marjatta Hiekka

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi

Oikeusministeriö

Ulkoministeriö/OIK-01, OIK-40

VN/26873/2024-UM-81

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: